

A large, solid blue abstract shape that starts as a thin wedge on the left and curves into a rounded, fan-like shape towards the right, occupying the left and center of the page.

Reviderad handlingsplan för suicidprevention 2026-2027

Policy

Strategi

Riktlinje

► Plan

Beslutad av:	Diarienummer:	Typ av styrdokument:	Dokumentansvarig:
Kultur- och folkhälsonämnden	2025-000161	Handlingsplan	Folkhälsosamordnare psykisk hälsa
Beslutsdatum och paragraf:	Giltig till:	Senast reviderad:	
2025-11-10 § 117	2027-12-31	2025-11-10	

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	2
1. Inledning.....	3
Del 1	3
Bakgrund	3
Begrepp	3
Globalt - Agenda 2030	4
Nationell strategi –Det handlar om livet	4
Regional handlingsplan	4
Kommunal handlingsplan	4
Del 2	5
Handlingsplan och aktivitetsplan	5
Syfte	5
Mål	5
Uppföljning och utvärdering	5
Avgränsningar	5

1. Inledning

Denna kommunala handlingsplan för suicidprevention innehåller två delar. Del 1 tar upp bakgrund, begreppsdefinition, mål, strategier och handlingsplan utifrån ett globalt, nationellt, regionalt och lokalt perspektiv. Del 2 är en beskrivning av handlingsplanen för Laholms kommun med tillhörande aktivitetsplan.

Del 1

Bakgrund

Suicid är ett folkhälsoproblem som innebär såväl förlust av människoliv som påfrestningar för närstående, efterlevande och omgivningen i stort. 2024 dog 1453 personer i säkra och osäkra suicid i Sverige. Av dessa var 70 procent män, 30 procent kvinnor.

12 personer var barn under 15 år (Suicide Zero). Suicidtalet (antal suicid per 100 000 invånare) i Halland för åren 2019–2023 var 15,3. Det är lägre än i övriga riket som ligger på 18 (NASP). Orsakerna bakom både fullbordade suicid och suicidförsök är ofta flera och komplexa. Det kan röra sig om allvarlig psykisk ohälsa, men även om andra faktorer såsom exempelvis allvarlig somatisk sjukdom, olika trauman, svåra livshändelser, såsom att ha utsatts för våld, eller ett bristande socialt nätverk och ofrivillig ensamhet. Således är det viktigt att parallellt med suicidprevention även arbeta med förebyggande insatser mot psykisk ohälsa samt hälsofrämjande insatser för psykisk hälsa.

”Suicid ska ses för vad det är – den yttersta konsekvensen av psykiskt lidande, svåra livsförhållanden eller kriser” (Suicide Zero)

Begrepp

Suicid - vill säga att ta sitt eget liv, är en avsiktlig handling som leder till döden.

Suicidförsök - livshotande eller skenbart livshotande beteende i avsikt att sätta sitt liv på spel eller göra intryck av en sådan avsikt som inte leder till döden.

Suicidprevention - kan till exempel vara utbildning, informationsinsatser, metodutveckling, begränsning av medel och metoder, efterlevandestöd för att förhindra och minska antalet suicidförsök och suicid.

Suicidhandlingar - är den yttersta konsekvensen av ett stort lidande. Lidandet kan ha orsakats av att man drabbats av svår sjukdom (såväl psykisk som fysisk) eller av olika trauman och drabbande livshändelser. En betydande andel av dem som försökt ta sina liv har i olika studier konstaterats lida av depression, ångesttillstånd, schizofreni eller andra psykiska problem.

Psykisk ohälsa - ett sammanfattande begrepp som inkluderar både mindre allvarliga psykiska problem som oro och nedstämdhet och mer allvarliga symptom som uppfyller kriterierna för psykiatrisk diagnos.

Ett suicidpreventivt arbete har kopplingar till många mål och strategier, både globalt, nationellt, regionalt samt kommunalt och det är viktigt att det suicidpreventiva arbetet integreras i detta.

Globalt - Agenda 2030

Globalt finns kopplingar till suicidprevention med Agenda 2030 och mål 3 ”God hälsa och välbefinnande”. Målet handlar bland annat om att minska antalet människor som dör i förtid av icke-smittsamma sjukdomar genom förebyggande insatser samt att främja psykisk hälsa och välbefinnande.

Nationell strategi –Det handlar om livet

Regeringen har tillsammans med 26 myndigheter tagit fram en nationell strategi “Det handlar om livet” år 2025. Strategins vision är “Ett samhälle som främjar en god och jämlik psykisk hälsa i hela befolkningen, och där ingen ska behöva hamna i en situation där den enda utvägen upplevs vara självmord”.

Delmål 6 i strategin berör ett stärkt suicidpreventivt arbete. Särskilt prioriterat i målområde 6 är att:

1. fånga upp personer i svåra livssituationer tidigt för att minska sociala och ekonomiska riskfaktorer kopplade till suicid och suicidförsök.
2. tillhandahålla en säker vård och omsorg vid risk för suicid.
3. minska åtkomst till metoder och medel för suicid.
4. samordna insatser vid akuta suicidala händelser.
5. minska stigmatiseringen och öka kunskapen om suicid och suicidalitet.
6. utveckla stödet till personer som har begått suicidförsök, anhöriga vid suicidförsök och till efterlevande efter suicid.

Regional handlingsplan

Under 2025 reviderades Hallands regionala handlingsplan för suicidprevention. Region Halland har i samverkan med de halländska kommunerna, hälso- och sjukvård, regional utveckling, myndigheter, civilsamhälle och brukarorganisationer tagit fram en regional handlingsplan för suicidprevention 2026–2030. Syftet med den regionala handlingsplanen är att skapa strukturer för ett långsiktigt, hållbart och samordnat suicidpreventivt arbete i Halland. Handlingsplanen ska fungera som ett stöd för verksamheterna i att stärka det gemensamma suicidpreventiva arbetet. På sikt är målet att antalet suicid och suicidförsök i regionen ska minska. Planen innehåller mål, fokusområden och indikatorer att följa upp med.

Kommunal handlingsplan

Utifrån Laholms kommun ska det suicidpreventiva arbetet vara en del av kommunens hållbarhetsarbete, med fokus på den sociala hållbarheten och Agenda 2030, där mål 3 ”God hälsa och välbefinnande” ligger till grund. Arbetet ska integreras och arbetas med i kommunens förvaltningar, för både invånare och medarbetare. Kommunfullmäktige i Laholm antog den regionala handlingsplanen för suicid våren 2021 och kommunens ledningsgrupp har utifrån den regionala handlingsplanen initierat att arbeta fram en kommunövergripande handlingsplan och aktivitetsplan som synliggör kommunens roll och arbete.

Del 2

Handlingsplan och aktivitetsplan

Framtagandet av en handlingsplan med aktiviteter för Laholms kommun grundar sig på nationell omvärldsbevakning kring suicidprevention, den regionala handlingsplanen för suicidprevention, erfarenhetsutbyte kring suicidpreventivt arbete med övriga kommuner i Halland, Laholms kommuns mål- och visionsarbete, en enklare behovskartläggning i kommunens förvaltningar och i dialog med kommunens ledningsgrupp.

Arbetet kring suicidpreventivt arbete är en kommungemensam angelägenhet, med gemensamt ansvar och arbete. Suicid ska betraktas som ett folkhälsoproblem där kommunens fokus ska ligga på främjande och förebyggande insatser till invånare och medarbetare. Denna handlingsplan kommer dock ha avgränsningar i det främjande och förebyggande arbetet vilket kommer beskrivas längre ner.

Syfte

Syftet med den kommunala handlingsplanen för suicidprevention är att skapa strukturer för ett långsiktigt, hållbart och samordnat suicidpreventivt arbete i Laholm. Handlingsplanen ska fungera som ett stöd för verksamheterna för att stärka det gemensamma suicidpreventiva arbetet. Handlingsplanen belyser även suicid ur ett arbetsmiljö- och medarbetarperspektiv. På sikt är målet att antalet suicid och suicidförsök i kommunen ska minska.

Mål

Målen i Laholms suicidpreventiva handlingsplan utgår från de målområden som finns i den regionala handlingsplanen, vilken i sin tur utgår från den nationella strategin "Det handlar om livet" och dess prioriterade områden inom målområde 6:

1. Kompetensutveckling
2. Tidigt stöd för barn och unga
3. Minskad tillgång till medel och metod
4. Stöd till riskgrupper – kommer inte beröras i föreliggande handlingsplan utan lyftas över till handlingsplan psykisk hälsa
5. Stöd till anhöriga och efterlevande
6. Stärkt vårdkedja

Målet är att antalet suicid och suicidförsök i kommunen ska minska.

Uppföljning och utvärdering

Den kommunala handlingsplanen för suicidprevention kommer årligen följas upp och revideras vid behov. Respektive förvaltning ansvarar för att följa upp samt utvärdera de aktiviteter som finns beskrivna i aktivitetsplanen nedan. Det kan med fördel göras inom ramen för den politiska styrningen genom uppföljning 1, uppföljning 2 samt årsredovisning. Folkhälsosamordnare för psykisk hälsa sammankallar en arbetsgrupp årligen för att följa upp och utvärdera handlingsplanen för suicidprevention.

Avgränsningar

Handlingsplan för suicidprevention omfattar enbart insatser kopplade till suicidprevention inom Laholms kommuns ansvarsområde som verksamheterna själva har rådighet över. De

suicidpreventiva insatserna som finns med i aktivitetsplanen är aktiviteter där kommunen har rådighet och kan ta ansvar.

Det bredare förebyggande och hälsofrämjande arbetet för psykisk hälsa kommer att utvecklas vidare i en separat handlingsplan för psykisk hälsa som kommer att tas fram under 2026–2027. När den kommunala handlingsplanen för psykisk hälsa är framtagen ska suicidpreventionsplanen integreras som ett eget mål- och fokusområde, vilket innebär att denna skrivning kan komma att revideras för att säkerställa samordning, uppföljningsbarhet och en sammanhållen styrkedja från främjande till akuta insatser.

Fokus i denna handlingsplan ligger på att förhindra suicid i arenor och grupper där risk föreligger – inte på behandlande insatser, vilka faller under hälso- och sjukvårdens ansvar.

Aktivitetsplan

Laholms kommun har en folkhälsosamordnare för psykisk hälsa som bevakar frågor som informationsspridning, utbildningsmöjligheter, kompetenshöjandeinsatser och samverkan i frågor som berör psykisk hälsa och suicidprevention. Det är även folkhälsosamordnaren för psykisk hälsa som ansvarar för att samordna och sammankalla en arbetsgrupp med representanter från kommunens alla förvaltningar som bevakar frågor som berör handlingsplanen för att ha ett kommungemensamt suicidpreventivt arbete.

Kompetensutveckling

Mål	Aktiviteter	När	Uppföljning	Ansvar
Skapa en tryggare miljö i skolorna och utbilda personal om att prata om känslor.	Genomföra digitalt suicidpreventivt program "Stör döden" för personal på grundskolor åk 7–9 och gymnasiet	VT 2026	Årsskiftet 2026/2027	UBF
Skapa en tryggare miljö i befintliga arenor och utbilda personal om att prata om känslor	Genomföra det digitala suicidpreventiva program "Stör döden" för personal som möter tonåringar i deras arenor.	2026-	Årsskiftet 2026/2027	SOF, SKF
Tillgänglig kunskap för invånare	Grundläggande kunskap om suicidprevention finns tillgänglig för invånare på Laholm.se	2026-	Årsskiftet 2026/2027	SKF, KLF
Ökad kunskap kring suicid och suicidprevention hos medarbetare i Laholms kommun	Erbjuda kompetenshöjande insatser inom suicidprevention för medarbetare i kommunen Prioritera att personal får tillgång och utrymme att ta till sig utbildningsinsatser som HR tar fram.	2026-	Årsskiftet 2026/2027	KLF (HR) SKF, KLF, UBF, SOF

Ökad trygghet kring hantering av suicidalitet	Arbeta fram och sprida kommungemensamma rutiner för chefer att hantera suicid och suicidtankar.	2026	Årsskiftet 2026/2027	KLF (HR)
---	---	------	----------------------	----------

Tidigt stöd för barn och unga

Mål	Aktiviteter	När	Uppföljning	Ansvar
Utbilda barn i att prata om sina känslor och att använda ord när de behöver.	Implementera och genomföra suicidpreventiva programmet "Livsviktiga snack" för elever i grundskolor åk 4–6	2026-	Årsskiftet 2026/2027	UBF

Minskad tillgång till medel och metod

Mål	Aktiviteter	När	Uppföljning	Ansvar
Begränsa möjligheterna till medel och metod för suicid i fysisk miljö i kommunen	Identifiera platser med risker för suicid och suicidförsök i den fysiska miljön	2025-	Årsskiftet 2026/2027	SKF
Ökad samverkan mellan kommun och externa parter gällande minska tillgång till medel och metod för suicid.	Integrerat arbete kring att ha sucidrisker i beaktning vid planering i fysisk miljö	2026-	Årsskiftet 2026/2027	SKF

Stöd till anhöriga och efterlevande

Mål	Aktiviteter	När	Uppföljning	Ansvar
Arbeta för att Laholms kommun ska ha ett välfungerande anhörig och efterlevnadsstöd.	Kartlägga om förvaltningarnas krisplaner innehåller stöd för hur de ska agera för att ta hand om såväl den som drabbas av suicidalitet som närstående och efterlevande.	2026-	Årsskiftet 2026/2027	KLF

Stärkt vårdkedja

Mål	Aktiviteter	När	Uppföljning	Ansvar
Säkerställa kompetens hos personal som möter människor i kris i syfte att stärka vårdkedjan.	Utbildningsinsatser till personal som involveras vid larm om akuta suicidala händelser och semi första insatsperson (SemiFIP)	2026-	Årsskiftet 2026/2027	SKF SOF
Stärka och stödja regionernas och kommunernas samarbete för att främja kontinuerligt och sammanhållet stöd till suicidnära personer.	Vård- och stödsamordning Samordnade individuella planer (SIP)	2026-	Årsskiftet 2026/2027	SOF, UBF
Tydlig samsyn kring hänvisning vid suicidrisk	Ta fram beslutsstöd gällande agerande vid oro, misstanke och akuta situationer för suicid	2026		SOF, KLF